

APOSTOLSTWO DOBREJ ŚMIERCI

„Stworzyłeś mnie, Boże, dla siebie i
niespokojne jest moje serce, dopóki nie
spocznie w Tobie...”

**Dobrze żyć – to wiele,
dobrze umrzeć – to wszystko...**

Apostolstwo Dobrej Śmierci jest zrzeszeniem
modlitewnym, które przypomina o pilnej
konieczności dobrego przygotowania się do
ostatecznego spotkania z Bogiem.

Dla każdej i dla każdego...

ADS jest stowarzyszeniem uniwersalnym. Wystarczy wyrazić zgodę na
wpisanie do Księgi, i tym samym powierzyć ostatnią chwilę życia opiece

KUPON ZGŁOSZENIOWY

NALEŻY ZŁOŻYĆ W ZAKRYSTII

LUB DOSTARCZYĆ DO

JANA MIELOSZYŃSKIEGO

ŚREM, UL. SZKOLNA 36b

TEL. 507 173 179

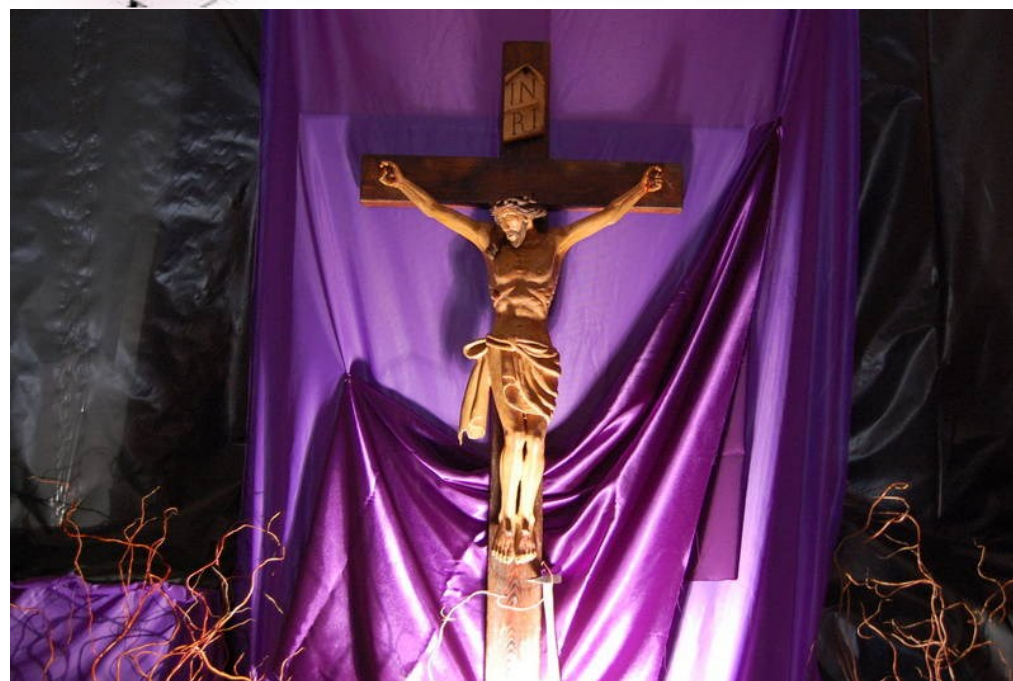

FARA

*Miesięcznik parafialny przy kościele
pw. Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej
w Śremie*

Marzec 2015r. nr 3/95

Radio Emaus
DOBRE RADIO
W WIELKOPOLSCĘ
od 1995 roku

20 lat
Emaus
dobre radio

Dziękczynna Eucharystia
z okazji 20-lecia Radia Emaus

pod przewodnictwem
ks. abp. Stanisława Gądeckiego

w intencji
pracowników,
przyjaciół i słuchaczy

Niedziela, 22 marca 2015 r.
godz. 10:00
katedra poznańska

Transmisja na antenie Radia Emaus

89,8 FM | Poznań • Oborniki • Szamotuły
90,2 FM | Leszno
90,4 FM | Nowy Tomyśl • Pniewy
106,2 FM | Śrem • Kościan • Gostyń

Znajdziesz nas na www.radioemaus.pl
oraz [facebook.com/RadioEmausPoznan](https://www.facebook.com/RadioEmausPoznan)

PIELGRZYMKA DO GÓRKI KLASZTORNEJ

W DNIU 28 MARCA 2015r.
WYJAZD O GODZINIE 9⁰⁰

W programie:
NAWIEDZENIE CUDOWNEGO OBRAZU MATKI
BOŻEJ GÓRECKIEJ
ROZWAŻANIE O MATCE BOŻEJ BOLESNEJ
UDZIAŁ W MISTERIUM MĘKI PAŃSKIEJ

KOSZT WYJAZDU: 35 zł

ZGŁOSZENIE UCZESTNICTWA

NAZWISKO:

IMIĘ:

ADRES:

NR PESEL:

NR TELEFONU:

DODATKOWO: OBIAD W CENIE 16 zł

TAK / NIE

Włączeni do wspólnoty Kościoła:

Alan Wołos, Urszula Koch, Leon Kaczmarek, Kacper Zawadzki, Małgorzata Joks, Nikola Kmiecńska, Dominika Mieloszyńska, Zygmunt Kędziński

Odeszli do Domu Ojca:

Zenon Nojman, Joanna Lewandowska, Zdzisław Karaś, Maria Maciejewska, Marianna Hagner, Elżbieta Urbaniak, Maria Kopcisz

Biuro parafialne: wtorek 10:00-12:00, środa 10:00-12:00; 16:00-17:00,
piątek 10:00-12:00, sobota 8:00-9:00. **Tel. 61 28 30 483**

Porządek Mszy Świętych: w dni powszednie o godz. 7:00 i 18:30;
w niedziele o godz. 8:00; 10:00; 11:15; 12:15; 16:00 (kościół pofranciszkański); 18:00.

Spowiedź Św. w dni powszednie 15 minut przed każdą Mszą Św.; w pierwsze czwartki miesiąca od godz. 17:00; w pierwsze piątki miesiąca od godz. 16:00.

Artykuły do gazetki prosimy przysyłać pod adres e – mail gazetka.fara@wp.pl

Redakcja zastrzega sobie prawo skracania nadesłanych materiałów, redagowania i opatrywania własnymi tytułami, nie zwraca niewykorzystanych materiałów.

Dlaczego Wielki Tydzień nazywa się wielkim?

Wielki, dla podkreślenia znaczenia tego tygodnia dla całego roku liturgicznego, ponieważ w nim liturgicznie dokonują się wydarzenia zbawcze.

Co to jest Triduum Paschalne?

Z łaciny "triduum" znaczy trzy dni, odnosząc się do czwartku, piątku i niedzieli, w których to dniach dokonała się Pascha Jezusa Chrystusa. Pascha znaczy w hebr. przejście i ma kontekst historyczny, dotyczący wydarzeń nocy wyzwolenia (przejścia) Izraelitów z niewoli egipskiej, uratowanych przez Boga dzięki krwi baranka. Izraelici świętowali ją każdego roku. Do tej celebracji nawiązał Jezus, który w tym czasie w czwartek celebrował z uczniami swoją paschę, następnego dnia umierał na krzyżu, by zmartwychwstać dnia trzeciego, w nocy, z soboty na niedzielę. Tym samym dzięki Jezusowi pascha nabrała nowego duchowego znaczenia: wyzwolenia z niewoli grzechu i przejścia do nowego życia. Triduum paschalne zatem, to trzy dni świętowania męki, śmierci i zmartwychwstania Chrystusa, poprzez które dokonało się pascha, czyli dzieło zbawienia; Kościół nazywa je również jednym wielkim świętem paschalnym.

Co symbolizuje mycie nóg 12 mężczyznom?

Czynność mycia nóg jest symbolem pokornej służby i bycia przygotowanym (również czystym pod względem moralnym) na służenie innym, na wzór Chrystusa, który przyszedł „aby służyć”; „dwunastka” nawiązuje do dwunastu pokoleń Izraela i dwunastu apostołów symbolizując liczbę pełni pod względem ilości i jakości; mężczyźni są tu przedstawicielami całej wspólnoty.

Dlaczego w Wielki Czwartek po Eucharystii Najświętszy Sakrament zostaje przeniesiony do ciemnicy?

Ciemnica, jako miejsce puste i ciemne, ma przypominać o sytuacji Jezusa, który po Ostatniej Wieczerzy przygotowywał się na śmierć oczekując w Ogrodzie Oliwnym przyjścia swych oprawców. Dzisiaj proponuje się ją nazywać specjalnym miejscem adoracji w ciszy i zadumie.

Dlaczego tego dnia zdejmuje się obrus i ozdoby z ołtarza?

Po liturgii Wielkiego Czwartku obnaża się ołtarz z obrusa i wszelkich ozdób na znak zbliżania się smutnych wydarzeń związanych z męką i śmiercią Chrystusa. Obrzęd ten przypomina, że przed ukrzyżowaniem odarto Jezusa z szat.

Dlaczego krzyże w kościele zasłania się fioletowymi sukniami?

W piątą Niedzielę Wielkiego Postu zakrywa się fioletową zasłoną wizerunki Ukrzyżowanego na znak smutku z powodu cierpienia i męki Zbawiciela. Zasłony te początkowo okrywały krzyże przez cały Wielki Post. Powodem tego zwyczaju była chęć odwrócenia uwagi wiernych od bogactwa wystawianych niegdyś inkrustowanych krzyży bez wizerunku Zbawiciela, a także czasowe przesłonięcie romańskich wyobrażeń krzyża z postacią stojącego Chrystusa – Triumfatora.

Dlaczego w Wielki Piątek nie odprawia się w Kościele Mszy św.?

Chrystus w tym dniu, w sposób krwawy, ofiarował się na krzyżu, dlatego Kościół nie uważa za stosowne składać w tym czasie ofiary bezkrwawej, tj. Mszy św.

Dlaczego w Wielki Piątek jest tak cicho w kościele - nie używa się ani dzwonka, ani nie ma muzyki organowej?

Dzień, który nazywamy Wielkim Piątkiem, w Jerozolimie, był dniem przedświątecznego gwaru, dniem przygotowania do szabatu. Dla nas jest dniem skupienia i milczenia. Zamiast dzwonów — słyszymy stukot kołatek. Ołtarz jest ogołocony. Organy milczą. Mszy świętej nie ma. Jakby zatrzymał się czas. Jakby trwał tamten dzień historyczny, jerozolimski. Jakby trwał dzień dramatu... Zachowujemy ciszę dla podkreślenia nastroju i powagi charakteru dzisiejszego dnia, dając ludziom czas do namysłu i zadumy nad śmiercią Jezusa i własną sytuacją, by nic jej nie rozpraszało.

Co to jest Liturgia Męki Pańskiej?

Liturgia Męki Pańskiej dotyczy czynności liturgicznych związanych z męką i śmiercią Pana Jezusa, jaka miała miejsce w Wielki Piątek. Składa się na nią: -czytanie słowa Bożego, szczególnie opisu Męki Pańskiej z Ewangelii św. Jana, -modlitwa w intencji potrzeb Kościoła pielgrzymującego, za który umarł Chrystus, -publiczna i osobista adoracja Krzyża oraz -Komunia święta.

Dlaczego Monstrancję po przeniesieniu do Grobu Pańskiego przykrywa się białym welonem?

Biały welon przykrywający monstrancję z Najświętszym Sakramentem symbolizuje całun, jakim przykryto ciało Jezusa po Jego śmierci.

Dlaczego mówimy, że Pan Jezus przebywał w grobie trzy dni, kiedy w rzeczywistości były to niecałe dwa dni?

Odpowiedź leży w żydowskim pojęciu dnia, który rozpoczynał się z chwilą zapadnięcia zmroku, dnia poprzedniego (tzw. wigilia) do zmroku dnia bieżącego. Od piątku więc, do niedzieli włącznie wypadają trzy dni (piątek,

Alleluja – staje się spontanicznym okrzykiem radości, wdzięczności i ufności.

Jest rzeczą wprost nie od pomyślenia, aby w uroczystość Zmartwychwstania nie było procesji. Radości paschalnej nie można bowiem zamknąć w sobie. Radość posiadamy o tyle, o ile dzielimy ją z innymi i sprawiamy im radość. Już w Starym Testamencie radość była istotnym elementem święta i z najwyższą słuszością trzeba odnieść to do świąt Wielkanocy. Takiego ładunku radości po prostu nie można zamknąć w sobie. Trzeba wyjść na zewnątrz Domu Bożego, by Zmartwychwstanie Chrystusa ogłosić przebijającym się przez zimną jeszcze skorupę ziemi wiosennym kwiatom, pąkom rozkwitających drzew. „Niebo i ziemia się cieszą, Alleluja! – Ze zmartwychwstania Twojego, Chryste, Alleluja!” brzmią słowa rezurekcyjnej liturgii. Procesja rezurekcyjna jest wezwaniem całego stworzenia do udziału w triumfie Zmartwychwstałego (Mszał Rzymski). W wielkanocny poranek trzeba by dzwony dzwoniły długo i radośnie, by ich dźwięk dotarł do serca każdego człowieka, niekoniecznie wierzącego. Dlatego aż trzykrotnie okrążamy Kościół ze Zmartwychwstałym, w towarzystwie Zmartwychwstałego, by nie było żadnych wątpliwości trapiących uczniów w drodze do Emaus.

Dokument kongregacji do spraw Kultu i Dyscypliny Sakramentów z dnia 16 stycznia 1988 roku w niezwykle praktyczny sposób podkreśla troskę o jakość sprawowania liturgii Paschalnych Uroczystości. Wszystko, co Chrystus uczynił dla nas, całe – Jego zbawiające nas działanie znajduje swój szczyt i streszczenie właśnie w tych dniach Triduum Paschalnego. Związek Trzech Dni, jako świętowanie jednego Misterium Chrystusa ukazany jest także w samej liturgii. Kontynuacją czytania o Baranku w Wielki Czwartek jest odczytanie Pasji według św. Jana w Wielki Piątek oraz czytania w Wielką Sobotę. Antyfona zaś śpiewana przy adoracji krzyża Chrystusowego wspomina o zmartwychwstaniu: „Adorujemy Krzyż Twój, Panie Jezu, wysławiamy Twoje święte zmartwychwstanie, bo przez drzewo Krzyża przyszła radość dla całego świata”.

Uroczystość nad uroczystościami, Święta Wielkanocne są swoistego rodzaju powtórzeniem całej historii zbawienia. Odkrywają przed nami urzeczywistniony odwieczny plan zbawienia, plan Bożej miłości, która całą rzeczywistość świata, a przede wszystkim człowieka, ukształtowała w „wymiarach paschalnych”. Uroczystość Zmartwychwstania Chrystusa urzeczywistnia paschalne misterium, a równocześnie uobecnia wszystko to, co przygotowało owo niepowtarzalne dzieło Chrystusa. Wielkanocną radość powinna być dostrzegalna w śpiewie: „Światło Chrystusa”, w dźwiękach wielkanocnych dzwonów i w białości liturgicznych szat, wystroju kościoła, nade wszystko powinna być ona widoczna na twarzach uczestników paschalnej liturgii.

kl. Łukasz Kuczyński

Ja mu dam, nie będzie pragnął na wieki, lecz woda, którą Ja mu dam stanie się w nim źródłem wody, która wytryska ku życiu wiecznemu” (J 7,37; 4, 14).

Całe to bogactwo znaczeniowe wody realizuje się w obrzędach Wielkiej nocy. Bóg zechciał, aby ten element codziennego życia był narzędziem Jego łaski i to nie tylko w sakramencie chrztu św., ale i w innych sakramentach, w których łaska Boża dokonuje oczyszczenie człowieka i przekazania mu nowego Życia. Liturgia chrzcielna podczas Wigilii Paschalnej składa się z trzech części: Z Litanii do Wszystkich Świętych, z błogosławieństwa wody i chrztu lub odnowienia przyrzeczeń chrztu świętego.

Sam obrzęd błogosławienia wody chrzcielnej pomija dawniej stosowane gesty dramatyzujące – czynienie wody owocną. Obecne teksty zawierają, na podstawie mirabilia Dei (cudów Bożych) dokonanych w przeszłości, prośbę, aby Bóg wejrzał na Kościół i otworzył nowe źródło chrztu świętego, aby woda przyjęła łaskę Ducha Świętego i aby wszyscy pogrzebani przez chrzest w śmierci Chrystusa razem z Nim powstałi do nowego życia. Chrzest jest wszczepieniem w życie wieczne. Błogosławiając wodę chrzcielną zanurzamy w niej Paschał, gest ten ma symbolizować, iż przyjęcie chrztu daje kontakt z Chrystusem – Światłością. Dlatego też ochrzczeni nosili w dawnym chrześcijaństwie nazwę „Oświeceni”.

Szczytem Wigilii Paschalnej jest Liturgia Eucharystyczna. Rzeczywistość paschalna ukazywana przez znaki i symbole, ogłoszona przez Słowo Boże, staje się w niej naszym udziałem przez sakramentalne zjednoczenie z Jezusem Chrystusem Zmartwychwstałym. Zmartwychwstały Pan zaprasza na Swoją Ucztę Paschalną. Treścią wielkanocnej Liturgii jest przede wszystkim to działanie Boga-Miłości.

Gdybyśmy wzorem najmłodszego uczestnika żydowskiej uczty paschalnej pytali ojca rodziny, jaki sens posiada spożywana uczta, wówczas otrzymalibyśmy zapewne odpowiedź przywołującą historyczny fakt wyzwolenia Izraelitów z Egiptu, ale równocześnie wyjaśnienie rabina Gamaliela, który uczył, że "trzeba, aby w każdym pokoleniu, każdy człowiek był świadomy i czuł się tak, jakby to on właśnie był wyzwolony z Egiptu" (Miszna Pesah X, 5). Sprawowana liturgia Zmartwychwstania nie jest wspomnianiem przeszłości, lecz rzeczywistym i realnym udziałem w fakcie zmartwychwstania Chrystusa. Sprawowana Eucharystia jest „Paschalną Ofiarą”.

Współuczestnicy wielkanocnej liturgii otrzymują prawdziwy dar zbawienia. Świętują rzeczywiste dokonanie się zbawienia, obecność zbawienia pośród nich. Nigdy działanie Boże nie dotyczy tak osobiście człowieka, nigdy nie jest tak całościowe jak właśnie w przypadku zanurzenia się podczas Eucharystycznej Uczty w rzeczywistość Zbawienia. Jest to tak wielki i nieprawdopodobnie bliski człowiekowi paschalny dar "z wysoka", że

sobota i niedziela). Ponadto wykorzystuje się symbolikę trójki przywoływanej przez proroków jako liczby pełni, struktury zbawionego świata (niebo, ziemia i podziemie), czy samego Boga. I tak np. Jonasz był trzy dni we wnętrzościach ryby, Jezus mógł zbudować świątynię Bożą w ciągu trzech dni, itp.

Dlaczego uroczystości Zmartwychwstania Pańskiego rozpoczynają się w sobotę wieczorem?

Zgodnie z żydowską tradycją, każdy dzień rozpoczynał się w wigilię dnia poprzedniego, tj. po zapadnięciu zmroku, dlatego Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego rozpoczyna się już w sobotę wieczorem, która jest Wigilią Niedzieli Zmartwychwstania Pańskiego; stąd ściśle rzecz biorąc w Wielką Sobotę Kościół nie celebruje Mszy św., i trwa przy Grobie Pańskim, rozważając mękę i śmierć Chrystusa oraz jego zstąpienie do otchłani, a także w modlitwie i poście oczekuje na Jego Zmartwychwstanie, w sobotę wieczorem natomiast celebrowane jest już Zmartwychwstanie Pańskie.

Dlaczego w Noc Wigilii Paschalnej przed kościołami płoną ogniska?

Poza kościołem, o ile to możliwe, w odpowiednim miejscu przygotowuje się ognisko w celu pobłogosławienia nowego ognia. Chrystus stał się kamieniem węgielnym, z którego wyszło światło światła, oświecając cały świat. Ten święty ogień poświęca kapłan jako symbol Zbawiciela, który z ciemności grobu wyszedł w niezwykłym blasku.

Dlaczego podczas ceremonii poświęcenia ognia kapłan wbija w świecę paschalną pięć gwoździ?

Świeca paschalna symbolizuje Chrystusa zmartwychwstałego, który wcześniej umarł na krzyżu, więc należy w niej utkwic 5 gwoździ, na znak pięciu ran Chrystusa: dwóch u rąk, dwóch u nóg i jednej w boku. Liczba pięć obejmuje również 4 strony świata, stąd gwoździe są umieszczone symetrycznie: wschód – zachód, północ – południe, oraz w centrum świata, który stanowi Jezus Chrystus, jako Alfa i Omega.

Dlaczego uroczystości Wigilii Paschalnej rozpoczynają się w nieoświetlonym kościele?

Światła w kościele są zgaszone na początku liturgii Wigilii Paschalnej, by oddać atmosferę zaczynającej ją liturgii światła. Procesja, w której lud wchodzi do kościoła, kroczy za przewodem tylko światła paschału. Jak synowie Izraela nocą szli za przewodem słupa ognia, tak chrześcijanie idą stopniowo w ślady Zmartwychwstałego Chrystusa, Światłości świata.

Dlaczego Liturgia Słowa jest tak bardzo rozbudowana podczas uroczystości Wigilii Paschalnej?

Czytania Pisma Świętego stanowią drugą część Wigilii. Opisują one sławne dzieła historii zbawienia. Śpiew Psalmu responsoryjnego, milczenie i modlitwa kapłana dopomagają wiernym w rozmyślaniu nad tymi dziełami. Porządek Wigilii obejmuje siedem czytań Starego Testamentu - zaczerpniętych z Prawa i Proroków; pochodzą one z najstarszej tradycji Wschodu i Zachodu i dwa czytania z Nowego, mianowicie apostoła i Ewangelii. W ten sposób Kościół „poczynając od Mojżesza i wszystkich proroków” wyjaśnia paschalne misterium Chrystusa.

Dlaczego w liturgii Wigilii Paschalnej udziela się chrztu katechumenom?

Trzecią część Wigilii stanowi liturgia chrzcielna. Chrystusową i naszą Paschę sprawujemy teraz w sakramencie. Jasno się to wyraża w kościołach mających źródło chrzcielne (chrzcielnicę), a jeszcze bardziej, kiedy odbywa się chrześcijańskie wtajemniczenie dorosłych, tzw. katechumenów, lub przynajmniej chrzest dzieci. Także jednak wtedy, gdy nie ma kandydatów do chrztu, w kościołach parafialnych odbywa się błogosławieństwo wody chrzcielnej. Gdzie zaś nie ma kandydatów do chrztu ani nie ma błogosławieństwa wody chrzcielnej, upamiętnienie chrztu dokonuje się przez pobłogosławienie wody przeznaczonej do pokropienia ludu.

Dlaczego w niektórych kościołach po liturgii Wigilii Paschalnej odbywa się jeszcze procesja rezurekcyjna?

Odnowiona po Soborze Watykańskim II liturgia poleca, by logicznie po Wigilii Paschalnej nastąpiło uroczyste obwieszczenie światu faktu zmartwychwstania Chrystusa, bo liturgicznie ono się właśnie dokonało tej nocy; zatem element Procesji Paschalnej z niedzielnego poranka przenosi się na zaraz po celebracji liturgicznej, co praktykują niektóre kościoły.

NAWRACAJCIE SIĘ I WIERZCIE W EWANGELIĘ [4]

„Do każdego więc, który się przyzna do Mnie przed ludźmi, przyznam się i Ja przed swoim Ojcem, który jest w niebie. Lecz kto się Mnie zaprze przed ludźmi, tego zaprę się i Ja przed moim Ojcem, który jest w niebie.” (Mt 10, 32-33)

Ten cytat z Pisma Świętego najlepiej przybliży nas do tematu: nawrócenia społecznego. Jeżeli uświadomimy sobie że żyjemy jako parafianie, mieszkańcy naszego miasta, naszego państwa jako jeden naród, to w tych różnych społecznościach potrzeba nam nawrócenia i wiary w Ewangelię. Jako parafianie znamy się po imieniu i nazwisku lub z widzenia. Podczas

aż do zanurzenia w śmierci i zmartwychwstaniu Chrystusa. Dobór czytań jest wysoce charakterystyczny. Postacie Abrahama i Izaaka, ukazane są jako figury wskazujące na Chrystusa. Modlitwy celebransa następujące po każdym czytaniu (zaczerpnięte z Gelazjanum Vetus) doskonale interpretują czytania, ukazując ich wypełnienie się w Chrystusie.

Po odczytaniu ostatniego czytania ze Starego Testamentu, psalmie responsoryjnym i modlitwie celebransa na ołtarzu zapalone zostają świece, a kapłan intonuje uroczyste "Chwała na wysokości Bogu". Hymn ten, zwiastujący narodzenie Jezusa Chrystusa ma uświadomić zebranych na liturgii paschalnej, iż wydarzenie Bożego Wcielenia staje w centrum całej Historii Zbawienia. Radośnie bijące podczas śpiewania Gloria in excelsis Deo bijące dzwony oraz grające organy mają pomóc w odczuwaniu czym jest wejście Boga w historię człowieka.

Podczas Liturgii Słowa Wigilii Paschalnej na usta wiernych powraca po czterdziestodniowej nieobecności w czasie Wielkiego Postu radosny okrzyk ludzi odkupionych – Alleluja. Jest to śpiew zbawionych, którzy zwyciężyli dzięki Krwi Baranka. Kościół kładzie szczególny nacisk na to, aby podczas Liturgii Wigilii Paschalnej śpiew Alleluja był wykonywany bardzo uroczyście, ale – co nie mniej ważne – przez całą wspólnotę. Dokumenty spisane w starożytności chrześcijańskiej zaświadcza, że Alleluja było bardzo często śpiewane przez chrześcijan w różnych okolicznościach codziennego życia. Pewien autor stwierdza nawet, iż nasza religia jest religią Alleluja – a więc religią uwielbienia Boga, dziękczynienia Mu. Wszyscy jesteśmy przeznaczeni, jak powie św. Paweł, do chwalenia Boga. Pan przeznaczył nas, byśmy byli "Jego Alleluja".

Woda – kolejny wielki symbol wielkanocnej liturgii, posiada w Biblii, podobnie jak światło, bardzo szerokie znaczenie. Pierwsze karty Biblii mówią o bezmiarze wód, nad którymi unosił się duch Boży, Boże Tchnienie (Rdz 1,2). Woda była tworzywem, podstawą do dalszej twórczości we wszystkich niemal starożytnych podaniach dotyczących powstawania świata. Była uważana za matkę tego, co istnieje. Źródło tzw. kąpeli rytualnych możemy upatrywać właśnie w tym przekonaniu. Wejście do wody oznaczało wejście do tworzywa, z którego wywodzi się inne, nowe stworzenie. Woda była również znakiem ożywiania, o czym świadczy znana w Egipcie praktyka skrapiania wodą umarłych, celem ułatwienia im ożywienia. Przede wszystkim woda miała jednak znaczenie oczyszczające, pozbawiające brudu. Już w Starym Testamencie znane były przypadki uzdrowienia przez wodę (Syryjczyk Naaman, 2 Krl 5, 1-15).

Woda jest również symbolem łaski Bożej i obrazem Ducha Świętego. Świadczyć o tym mogą choćby poniższe biblijne słowa: „Jeśli się ktoś nie narodzi z wody i Ducha, nie może wejść do królestwa Bożego” (J 3, 5); „Jeśli kto pragnie, niech przyjdzie do mnie i pije [...], kto zaś będzie pił wodę, którą

formie hymnu. Obecny hymn ogłaszający całemu światu zmartwychwstanie, którego pierwsze słowa brzmią: „Weselcie się już, zastępy Aniołów, w niebie” – łac. „Exultet (dawna pisownia exsultet) iam angelica turba coelorum”, wywodzi się z liturgii galijskiej i jest najstarszy z ośmiu zachowanych do naszych czasów wersji. To Wielkanocne Orędzie powstało najprawdopodobniej w IV/V wieku. Jego autor nie jest znany, chociaż hymn ten łączono ze św. Augustynem, który w Państwie Bożym (15, 22) wspomina o takiej kompozycji.

Exsultet znajduje się w Pontyfikale rzymskim z XII w., a także we Mszałe Kurii Rzymskiej z XIII w. Śpiew ten przeszedł do mszału z 1570 roku, natomiast mszał z 1970 roku umieszcza go z pewnymi modyfikacjami w formie krótszej i obszerniejszej.

Według najwcześniejszych świadectw (pochodzących z IV w.) Orędzie wielkanocne wykonywane było z ambony przez diakona lub prezbitera. Od 1970 roku może je wykonywać także odpowiednio przygotowany kantor.

Melodia gregoriańska tego Orędzia zaliczana jest do najpiękniejszych wśród liturgicznych śpiewów. Exsultet jest błogosławieniem paschału, modlitwą, która go wysławia jako symbol tryumfu Chrystusa. Wyraża wiarę, że misterium paschalne Chrystusa stanowi serce nowego życia. Stanowi on modlitwę uroczystą o charakterze wspomnienia i prośby (modlitwa anamnetyczno-epikletyczna), poprzedzoną dialogiem i zakończoną aklamacją zgromadzonych wiernych: Amen.

Hymn ten napisany jest w stylu późnoantycznej prozy, na co wskazują tzw. paradoksy zbawcze: szczęśliwa wina – felix culpa, konieczny grzech Adama – necessarium Adae peccatum. Szczęśliwość wina nieznany autor tekstu uzasadnia zbawczym działaniem Jezusa Chrystusa, wielkością Jego czynu: „O, szczęśliwa wina, skoro ją zglądził tak wielki Odkupiciel”. Szczęśliwa jest wina, pozwala bowiem odkryć Boga, a to znaczy, wyjść z samooskarżenia i otworzyć się na przyszłość.

Światło Chrystusa konkretyzuje się w słowie, tak obficie odczytywanym podczas drugiej części Wielkanocnej Liturgii, która zaczyna się po zakończeniu śpiewu Hymnu Exsultet. Wskazuje ono nowy styl Życia w nowości zrodzonej przez śmierć i zmartwychwstanie. Z Liturgii Światła podczas Wigilii Paschalnej przechodzimy do Liturgia Słowa, bowiem jak światło dnia pozwala poznać rzeczy w ich prawdziwej postaci, tak światło Bożego Słowa pozwala poznać Prawdę. Czytania odbywają się w „świecie” paschału, Chrystus staje się interpretatorem Słowa Bożego, jego najpełniejszym objawieniem i realizacją.

W tej części Kościół wychwala całe dzieło Boga, jak to Bóg w minionych czasach wybawił swój lud i jak zesłał nam swojego Syna jako Odkupiciela. Słowo Boże przypomina nam całą Historię Zbawienia - od stworzenia świata, przez ofiarę Abrahama, wyzwolenie z niewoli egipskiej,

Mszy Świętej przekazujemy sobie znak pokoju, podając rękę w serdecznym uścisku uśmiechając się do siebie. Jesteśmy wspólnotą, uczestniczymy w pogrzebach, współczujemy tym którzy tracą kogoś bliskiego, modlimy się za siebie nawzajem, radujemy się z okazji ślubu, narodzin. Często pomagamy potrzebującym, wspierając ich pomocą materialną i duchową. Ale bywa i tak że odmawiamy pomocy naszym bliźnim, zapominamy że jesteśmy dziećmi tego samego Ojca, o którym sam Jezus nam powiedział, i do którego chce nas zaprowadzić. Dlatego odpowiedzmy sobie w sumieniu: czy w naszym zachowaniu nie ma niczego czym byśmy zagradzali innym drogę do Kościoła?

Jesteśmy też mieszkańcami naszej Śremskiej Ojczyzny. Przez wiele lat mogłem z bliska obserwować i brać udział w pracach Rady Miejskiej. Mogę powiedzieć, że nie zawsze było można przekonać innych do tego, aby postępowali zgodnie z przywołanym na wstępie cytatem. Dlatego różne decyzje podejmowane przez Radę nie zawsze są zgodne z Bożym planem wobec człowieka. Każdy z Nas ma obowiązek interesowania się tym czy komuś nie dzieje się krzywda i czy samemu nie czynimy krzywdy innym.

A my jako naród? Nasz Naród będzie Bożym, jeżeli zachowa naszych Ojców obyczaje a zawołanie: Bóg, Honor, Ojczyzna, będzie wyryte w każdym polskim sercu. W Polsce zdecydowaliśmy że będzie ustroj demokratyczny tzn. że większość decyduje jakie obowiązuje nas Prawo. A zatem kto reprezentuje nas w Parlamencie, decyduje o tym jakie mamy Prawo. Biskupi za nas nie wpłyną na Parlament aby było przestrzegane prawo Boże. My chrześcijanie mamy prawo wyboru posłów i senatorów. Tylko wtedy gdy bożych ludzi wybierzemy, nasz Parlament będzie uchwałiał Prawo zgodne z Bożym Prawem! To jest nasz narodowy rachunek sumienia! Wielu z nas zaniedbuje tego obowiązku, a potem dziwimy się: gdzie my żyjemy? Jeżeli wybierzemy osobę, która potem deklaruje że zasady chrześcijańskie zostawia przed drzwiami do Sejmu, to taka osoba nie może być przedstawicielem chrześcijanina! Na nas spoczywa odpowiedzialność, kogo wybierzemy.

Kochani, Pan Bóg nam błogosławi, jeżeli Polska będzie wierna Chrystusowi to przetrwa. Nie zaniedbujemy naszej wierności Bogu i Ojczyźnie – nawracajmy się!

Zaufajmy Bogu
Brat Janek

Niedziela Palmowa

Niedziela Palmowa to inaczej Niedziela Męki Pańskiej, która wchodzi w skład Wielkiego Tygodnia. Jest szóstą niedzielą Wielkiego Postu. Rozpoczyna obchody Wielkiego Tygodnia i przygotowuje do Paschy Pana. Liturgia Kościoła wspomina tego dnia uroczysty wjazd Pana Jezusa do Jerozolimy, a także rozważa Jego Mękę i śmierć na krzyżu, poprzez którą dokonał dzieła zbawienia świata.

Biblijne znaczenie:

O obchodach Niedzieli Palmowej piszą wszyscy czterej Ewangelisci, dlatego mają one biblijne korzenie (por. Mt 21, 1-10; Mk 11, 1-11; Łk 19, 29-40; J 12, 12-19). Wjazd Chrystusa do Jerozolimy jest także zapisany w Starym Testamencie w księdze proroka Zachariasza, która opisuje wjazd Jezusa na osłęciu, czyli źrebięciu oślicy (Za 9,9). Zwierzę to zostało wybrane, by pokazać ludziom ubóstwo i skromność Chrystusa, jak również ukazać Jego dobroć, szacunek i przyjazne zamiary. Osiołek nie należał do Jezusa, ale został pożyczony od jego właściciela. Miało to informować, że zadaniem tego zwierzęcia było jedynie wprowadzenie Chrystusa do Jerozolimy i jednocześnie pokazywać, że osiołek ten nie służył do niczego innego. W późniejszym czasie w tym młodym źrebięciu oślicy próbowano znaleźć symbolikę narodów pogańskich, na których Jezus również chciał dokonać dzieła zbawienia mimo tego, że byli oni nieznającymi Synagogi czy też innych Praw. Augustyn i Ambroży, którzy są ojcami kościoła, dokonywali poszukiwań w tej sprawie. Temat osiołka może wydawać się niezrozumiały, ponieważ niegdyś w ofierze całopalnej składano głównie baranki, a osły na podstawie Prawa były uważane za zwierzęta nieczyste i nie mogły być składane w ofierze, a nawet trzeba było wykupić go owcą lub złamać mu kark. Symbolika osła i wjazdu do Jerozolimy ma również związek z synem króla Dawida Salomonem, który przyjechał na urząd królewski na mulicy, czyli zwierzęciu z gatunku pochodzącego od osła (por. 1 Krl 1,33-40). Dlatego zaś nawiązując do tego wydarzenia Jezus spełnia proroctwo Zachariasza i tak jak Salomon na mulicy, wjeżdża do Jerozolimy na osłęciu, nie na jakimś innym, dostojniejszym zwierzęciu tylko właśnie na osiołku, na którym jeszcze żaden człowiek nie jechał, a nawet nie siedział (Łk 19,30). Jezus wjeżdżając do miasta został przywitany przez lud, który słał przed nim swoje płaszcze albo ścięte gałęzie palm i uwielbiał Go za wszystkie cuda jakich dokonał. Chrystus natomiast przyjechał, by niebawem dokonać zbawienia całego świata przez mękę i śmierć na krzyżu. Od tego właśnie wydarzenia pochodzi nazwa: „palmowa”.

Historycznie i teologicznie rzecz biorąc:

Liturgia Niedzieli Palmowej zawsze dawała początek obchodom Wielkiego Tygodnia. Liturgia ta jednak rozwijała się stopniowo. Od IV wieku w

życiu, śmierci, cierpieniu. Tą radykalną zmianę w patrzeniu na rzeczywistość chrześcijanie podkreślali przez symboliczne wniesienie do nieoświetlonego pomieszczenia dużych rozmiarów świecy.

W 1883 r. archeolodzy odkryli lampę o wysokości 22 cm, mającą 18 cm średnicy i ważącą ponad 3 kg, z napisem: „Światło Chrystusa – Bogu niech będą dzięki!”. Napis przedzielony był monogramem Chrystusa „Px” (Chi-Ro). Najprawdopodobniej pochodzi ona z IV wieku i była używana przez chrześcijan w czasie Wielkanocnych uroczystości.

Te same słowa słyszymy corocznie uczestnicząc w jedynej w swym rodzaju procesji na początku liturgii Wigilii Paschalnej. Na jej czele idzie diakon z paschałem, symbolizujący Chrystusa idącego na przedzie ku prawdziwej Ziemi Obiecanej. Światło paschału ogłasza światu dokonanie zbawienia, rozprasza ciemności. Od paschału zapalamy nasze świece, wyrażając tym gestem swe pragnienie udziału w zwycięstwie Chrystusa, by Jego światło przeniknęło wszystkie dziedziny ludzkiego życia, by było czynnikiem wiodącym we wszystkich sprawach i zawiłych problemach współczesnego życia.

Zapalenie paschału, jako symbolu Chrystusa Zmartwychwstałego w wigilię paschalną wywodzi się z obrzędu lucenarium. Jest to starochrześcijański obrzęd zapalania światła i dziękczynienia za nie. Obrzęd światła wprowadzono w Rzymie na przełomie VI/VII wieku. Znajdujemy go w sakramentarzu gelazjańskim z tamtego okresu. Natomiast liturgia papieska przyjęła obrzęd światła i wprowadziła go na stałe do Liturgii Paschalnej w VIII wieku.

Liturgia podkreśla znaczenie paschału także poprzez ozdabianie go. Zwyczaj kreślenia znaku krzyża i dwóch liter alfabetu greckiego: pierwszej A (alfa) i ostatniej Ω (omega), a także umieszczenia w nim ziaren kadzidła pochodzi z XII wieku.

Obrzęd błogosławienia ognia w Liturgii Światła wywodzi się z rzymskiego zwyczaju przechowywania ognia z Wielkiego Piątku na użytek Wigilii Paschalnej. W VIII w. tam, gdzie nie stosowano tego zwyczaju, zaistniała konieczność „nowego” ognia celem zapalenia paschału. Zwyczaj ten powstał w Galii i Irlandii, a jego pochodzenie nie jest jasne. Niewykluczone, że wiązał się z przeciwstawieniem się pogańskim praktykom palenia wiosennych ognisk, którym nadawano specjalne znaczenie. Rozpowszechnił się w liturgii rzymskiej od X w. dzięki specjalnej modlitwie błogosławiącej. Pobłogosławienie nowego ognia symbolizuje rozprzestrzenianie się skutków Chrystusowego odkupienia na całą stworzoną rzeczywistość.

Z obrzędem lucenarium łączy się także powstanie już w III wieku hymnu Fos hilaron, Fos filon (fos = światło) w którym upatrywać możemy źródło dzisiejszego Wielkanocnego hymnu Exultet. Radość płynąca z faktu zmartwychwstania Chrystusa prowadziła do wyrażenia jej w poetyckiej

chodzili z jasnym obliczem, przemienionym przez światło Zmartwychwstałego. Niektórzy z niewierzących – jak opowiada św. Augustyn – przez ten „niepokojący dla nich widok” doszli do przyjęcia Chrystusa. Wieść o zmartwychwstaniu pierwsi chrześcijanie mieli wypisaną na twarzach.

Tajemnica Wielkiej Nocy – serce chrześcijaństwa – „To jest Ta noc” – błogosławiona noc, „noc pełna łaski”, „noc, która wierzących w Chrystusa przywraca do łaski i gromadzi w społeczność świętych”. Wigilia Paschalna jest misterium Chrystusa, Misterium Paschalnym. Niezwykle widoczna jest w niej dynamika transitus, przejścia z ciemności do światła, ze śmierci do życia. Wszystkie symbole znajdujące się w liturgii są w służbie nowego życia, które jest darem Boga w Jezusie Chrystusie Zmartwychwstałym.

O Tej nocy mówi Kościół swoim językiem, czyli językiem symbolu. Liturgia Wigilii Paschalnej jest niezwykle bogata w symbole, po prostu żyje symbolami. Wśród przeobfitej w symboliczne działania liturgii wielkanocnej wysuwają się szczególnie dwa elementy – światło i woda. Obok nich równie ważnymi są Słowo i Eucharystyczna Uczta. Znaki te przedstawiają treść czterech głównych części Liturgii Wigilii Paschalnej, która składa się z : Liturgii światła, Liturgii słowa, Liturgii chrzcielnej i Liturgii eucharystycznej.

Świętowanie Paschy domaga się odpowiedniej pory sprawowania. Obrzędy Wigilii Wielkiej Nocy powinny rozpoczynać się przy wygaszonym świetle, jeśli to możliwe – późną porą wieczorną, gdy w kościele i na zewnątrz panuje już mrok. Ma to symbolizować noc złowrogą dla człowieka, jego dni – znikające jak cień i zbliżające go nieuchronnie do ciemności grobu.

Dokument Kongregacji do Spraw Dyscypliny Sakramentów i Kultu Bożego z 16 stycznia 1988 roku sugeruje, by Wigilia Paschalna sprawowana była począwszy od północy, a zakończona procesją o świcie Niedzieli Wielkanocnej. Dopiero w zestawieniu z ciemnością możemy pełniej odkryć znaczenie światła. Noc, która się kończy sprawia, iż w szczególny sposób zauważamy jasność Słońca. A podczas Paschalnej nocy, Wielkiej Nocy – nawiedza nas Chrystus, „wschodzące Słońce, które nie zna zmierzchu”, by mieszkającym w mroku i cieniu śmierci powiedzieć: „Ja jestem światłością świata, Kto idzie za mną nie będzie chodził w ciemności.”

W starożytności ludzie witali światło z niezwykłą wprost radością, bowiem ich życie było całkowicie uzależnione od jego naturalnego blasku. Widzieć, zobaczyć światło znaczyło żyć. Poganie pozdrawiali zapalane wieczorem światło. Stworzyli nawet specjalny hymn ku jego czci. Chrześcijanie natomiast zapalając światło wielbili Stwórcę wszystkiego. Biblia używa słowa „światłość” jako symbolu Boga. „Bóg jest światłością” (1 J 1, 5). Światło i życie określały istotę Boga. Światło było dla chrześcijan znakiem prawdziwej światłości, która oświeca każdego człowieka. W liturgii wielkanocnej Chrystus jawi się jako Światłość nadająca nową orientację

Jerozolimie miało miejsce naśladowanie czynu Jezusa. Patriarcha wjeżdżał do miasta na oślicy jadąc z Góry Oliwnej. Otaczał go tłum wiwatujących i wielbiących go ludzi. Na przełomie V i VI wieku zwyczaj ten zaczął być powszechnie praktykowany w Kościołach na Zachodzie, a procesja, święcenie palm i obrzędy z tym związane zaczęto praktykować w XI wieku. Przed Soborem Watykańskim II w Kościołach praktykowana była liturgia Niedzieli Palmowej, podczas której kapłan odprawiający uroczyste nabożeństwo wychodził przed świątynię, a wrota kościoła zamykano. Celebrans trzykrotnie uderzał w bramę krzyżem, a następnie otwierano jej wrota i kapłan z wszystkimi ludźmi biorącymi udział w uroczystej procesji wchodził do środka świątyni i tam odprawiał Mszę świętą. W ten symboliczny sposób obchodzono teologiczny fakt zamkniętego nieba otwartego przez męczeńską śmierć Jezusa na krzyżu. Potwierdzały to czytania Męki Pańskiej, a kapłan w tym czasie nosił szaty liturgiczne w kolorze fioletowym, który zmieniono na kolor czerwony po ostatnim Soborze. Uroczysta procesja posiadała charakter wyniosły, ponieważ Jezus wchodził do Jerozolimy jako Król i Pan odbierając naturalne i mimowolne uwielbienie od mieszkańców miasta. Kościół jako Wspólnota zaznacza w ten sposób, że podjęcie się Jezusa Chrystusa męki i ukrzyżowania, mimo wszystko nigdy nie odbierze Mu Jego majestatu i godności królewskiej oraz praw do panowania, a wręcz przeciwnie tylko je umocni przez mękę i śmierć krzyżową. Nasz udział w tej uroczystej procesji oznacza oddanie się Jezusowi Chrystusowi i pójście za Nim oraz ofiarowanie siebie, którym jest Msza święta. Godność królewską Chrystusa podkreśla oprawa procesji z liturgią i palmami oraz śpiewami, czytaniem, ewangelią, psalmami i antyfonami. Palmy z Niedzieli Palmowej przechowywane są do przyszłego roku, by można było zrobić z nich popiół, który następnie będzie mógł być użyty w Środę Popielcową.

Martyna Bartkowiak

TRIDUUM PASCHALNE JAKO JEDNO WIELKIE ŚWIĘTO ZWYCIĘSTWA ŻYCIA NAD ŚMIERCIA!

Czas Wielkiego Postu ma na celu przygotowanie chrześcijan na odczuwanie i doświadczenie Świąt Wielkanocnych. Wielu ludzi postanawiało, by okres ten wniósł w ich życie zmianę na lepsze lub brali oni udział w nabożeństwach Wielkiego Postu. Jednak, gdy zapytamy kogoś o szczegóły tego święta, możemy otrzymać odpowiedź potwierdzającą nieznamość tych świąt.

Istotą Świąt Wielkanocnych jest sławienie męki, śmierci i zmartwychwstania Jezusa Chrystusa. Jest to powtarzanie zdarzeń, które odmieniły los ludzkości i utworzyły nowe spojrzenie na świat, cywilizację,

miłość i historię. To właśnie stanowi fundament Chrześcijaństwa. Bogata treść tych wydarzeń sprawiła, że powstało Triduum Paschalne obejmujące kolejno trzy dni: czwartek, piątek i sobotę.

Pascha Chrystusa

Triduum Paschalne to jedno wielkie święto składające się z trzech kolejno po sobie następujących dni, są to: Wielki Czwartek, Wielki Piątek i Wielka Sobota. Słowo „Triduum” pochodzi z języka łacińskiego i oznacza „trzy dni”. Wydarzenia te prowadziły do zbawienia. Ofiarę męki Chrystusa i Jego śmierci krzyżowej możemy nazwać „Paschą” Chrystusa. Ten wielki czyn wraz z Jego zmartwychwstaniem jest zbawieniem całej ludzkości.

Święto to powstało między innymi z tradycji i zwyczajów bogatej spuścizny żydowskiej i Starego Testamentu, skąd bierze swój sens. Zostało ono ukształtowane jako jedno z najwcześniejszych w liturgii Kościoła.

Żydowska Pascha

Święta Paschalne są najważniejszym czasem, a wyjście Izraelitów z niewoli egipskiej dzięki pomocy Boga jeszcze bardziej to święto podkreśla. Po około 430 latach Bóg wyzwala swój ukochany lud z niewoli. Zsyła na Faraona i Egipt dziesięć plag, z których pierwsza to przemiana wody w Nilu i całym Egipcie w krew, druga to żaby, trzecia - komary, czwarta - muchy, piąta - pomór bydła, szósta - wrzody, siódma - grad, ósma - szarańcza, dziewiąta - ciemność, a dziesiąta i jednocześnie ostatnia plaga to śmierć pierworodnych, wśród których umiera również syn faraona. Dopiero po tym wydarzeniu faraon wyraził zgodę na wypuszczenie Izraelitów ze swej niewoli. Ci zaś przeżyli dzięki posłuchaniu pouczenia Boga, który kazał naznaczyć odrzwia i progi ich domów krwią jednorocznego baranka składaną w ofierze Panu Bogu, a następnie spożyć tej samej nocy przed wyjściem. Bóg omijał domy, które miały na progu i odrzwiach krew baranka, przez co ponosili śmierć pierworodni z domów egipskich. Izraelici konsumowali Paschę w pośpiechu, na stojąco przygotowani do drogi z uszykowanym całym swoim dobytkiem oraz przepasanym biodrami. Faraon jednak żałował swojej decyzji o wypuszczeniu na wolność Izraelitów i wysłał za nimi w pogoń swoje wojska, które zginęły zalane falami Morza Czerwonego.

Jezus – barankiem ofiarnym

Chrystus bazując na uroczystym święcie wiążącym ucztę paschalną z wyzwoleniem Izraelitów nadał mu nowego charakteru i duchowego znaczenia. To właśnie Jezus miał być tym barankiem, którego składano w ofierze Panu Bogu w święto Paschy, który swoją ofiarą miał zbawić świat i wyzwolić wszystkich ludzi z niewoli grzechu. Chrystus podczas Paschy ze swoimi uczniami ustanowił Eucharystię. Kolejnego dnia pozwolił się biczować i poniżać, a następnie ukrzyżować, by w ten sposób złożyć ofiarę z ciała i krwi. Zmartwychwstanie Jezusa miało być ostatecznym przypieczętowaniem zwycięstwa życia nad śmiercią.

Chrystus – naszą Paschą (Liturgia Triduum Paschalnego)

Liturgia Triduum Paschalnego to uroczystość świętowania trzech dni, w których dokonuje się Pascha Chrystusa:

- Wielki Czwartek to dzień, w którym ustanowiona została Eucharystia oraz sakrament kapłaństwa. Tego dnia odchody i czytania ukazują postawę Jezusa jako sługi, który przepasany prześcieradłem, myje swoim uczniom nogi.

- Wielki Piątek to dzień, w którym ubiczowano, poniżano i ukrzyżowano Chrystusa. W związku z umieraniem na krzyżu Baranka Paschalnego w tym dniu nie sprawuje się Mszy świętej. Podkreśleniem tego dnia jest obnażony ołtarz, brak oprawy muzycznej i czerwony kolor szat liturgicznych, które oddają majestat i nostalgię tego wydarzenia. Później odczytywana zostaje Męka Pańska i następuje adoracja Krzyża, a po niej rozdawana zostaje

Komunia święta i następuje przeniesienie Najświętszego Sakramentu do ciemnicy.

- Wielka Sobota to dzień Wigilii Paschalnej Zmartwychwstania Pańskiego, w którym ciało Jezusa spoczywa w grobie. Dzień ten polega na rozważaniu Męki i Śmierci Chrystusa oraz jest oczekiwaniem na Jego Zmartwychwstanie.

Liturgia Zmartwychwstania Pańskiego

Wigilia Paschalna składa się z następujących elementów:

- liturgia światła to trwanie wiernych na modlitwie.

- czytanie fragmentów Pisma Świętego w celu wprowadzenia w atmosferę działania Bożego, a następnie odśpiewanie Alleluja i odczytanie Ewangelii o Zmartwychwstaniu Chrystusa.

- liturgia odnowienia przyrzeczeń chrzcielnych to przyjmowanie i potwierdzanie przez ludzi planu Bożego.

- liturgia eucharystyczna jest zakończeniem dzieła zbawienia świata przez Chrystusa.

Kościół zaleca, aby po zakończeniu liturgii Wigilii Paschalnej, odprawić Procesję Rezurekcyjną, by pokazać światu, że Chrystus naprawdę zmartwychwstał i zwyciężył śmierć, by w ten oto sposób zbawić świat.

Martyna Bartkowiak

TAJEMNICA WIELKIEJ NOCY

W IV wieku św. Augustyn opowiada o niespokojnym śnie pogan w noc poprzedzającą Paschę. Paganie byli niespokojni i zatrwożeni z powodu tego, co czekało ich następnego dnia. Następnego ranka mieli bowiem spotkać tych, którzy podczas Wigilii Paschalnej otrzymali chrzest i teraz